

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Туристичне країнознавство та безпека в туризмі»

Галузь знань	24 сфера обслуговування	
Шифр та назва спеціальності	242 туризм і рекреація	
Освітньо-професійна програма	туристичне обслуговування	
Освітній ступінь	фаховий молодший бакалавр	
	Літвінова-Головань Ольга Павлівна кандидат педагогічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист	
	Контактна інформація викладача	Email: amlady.litvinova@gmail.com Тел.: 067-594-53-75
	Робоче місце	Запоріжжя, вул. Університетська, 66 Б
	Дистанційні заняття	https://meet.google.com/xgg-dprj-gbu (за розкладом)
	Консультації	за домовленістю з ініціативи здобувача освіти на платформі Google Meet
Статус дисципліни	основна дисципліна в межах спеціальності	
Форма навчання	денна	
Курс, семестр вивчення	4 курс, 7 семестр	
Тривалість курсу, кількість кредитів	3 кредити ЕКТС / 90 годин	
Розподіл годин за видами занять	Всього: 90 годин, з них: аудиторні – 60 год (лекції – 30 , практичні – 30), самостійна робота – 28 год.	
Форма контролю	залік	
Дистанційна сторінка курсу в СЕЗН Moodle	https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1430	
Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни		

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті успішного проходження курсу набути **програмні компетентності**:

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів системи наук, які формують туризмознавство, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 3. датність вивчати туристичний ресурсний потенціал країн, регіонів щодо стану та перспектив розвитку туризму.

СК 4. Здатність проводити моніторинг ринку туристичних послуг.

СК 14. Здатність до створення безпечних умов перебування туристів шляхом розробки та реалізації спеціальних вимог безпеки під час організації та проведення екскурсій та туристичного супроводу, інформування про джерела небезпеки, які можуть бути зумовлені характером маршруту, відвідуваним об'єктом та поведінкою самих туристів, проведення інструктажу; за потреби надання домедичної допомоги.

Такі **програмні результати**:

РН 3. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 5. Застосовувати принципи соціальної відповідальності та громадської свідомості щодо охорони туристичних ресурсів України та довкілля під час виконання професійних обов'язків.

РН 6. Аналізувати ресурсний потенціал країн, регіонів щодо стану та перспектив розвитку туризму.

РН 14. Здійснювати пошук, оброблення та аналізування інформації з різних джерел.

РН 18. Забезпечувати особисту та колективну безпеку в процесі професійної діяльності.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Освітній компонент «Туристичне країнознавство та безпека в туризмі» спирається на знання пререквізиту «Туристичні ресурси України», розширюючи навички оцінки ресурсного потенціалу від національного до світового рівня; вивчається паралельно з кореквізитом «Рекреалогія та рекреаційна географія», що поглиблює розуміння медико-біологічних, кліматичних та санітарно-епідеміологічних чинників безпеки у різних рекреаційних регіонах; та слугує підґрунтям для складання кваліфікаційного іспиту, де здобувачі демонструють комплексну спроможність аналізувати безпекові ризики дестинацій, розробляти паспорти безпеки країн і застосовувати алгоритми антикризових дій.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Світовий туристичний ринок та геополітика безпеки: Європейський та Американський регіони

Тема 1. Європейський туристичний регіон (Західний та Північний субрегіони): безпековий потенціал та стандарти якісного сервісу.

Зміст

Країнознавчий блок: географія, класифікація UN Tourism, туристсько-ресурсний потенціал Західної та Північної Європи.

Безпековий блок: високі стандарти безпеки в ЄС, цивільний захист, специфіка медичного страхування, природно-кліматичні та екологічні ризики (гірський, морський туризм).

Тема 2. Європейський туристичний регіон (Центрально-Східний, Південний, Східно-Середземноморський субрегіони): ризики та виклики сьогодення

Зміст

Країнознавчий блок: рекреаційні ресурси Середземномор'я, Балкан та ЦСЄ.

Безпековий блок: вплив геополітичних трансформацій та воєнних конфліктів на безпеку туристичних шляхів, сейсмічні та пожежні ризики Південної Європи, протоколи дії при надзвичайних ситуаціях.

Тема 3. Американський туристичний регіон: географія подорожей та рівні ризику

Зміст

Країнознавчий блок: туризм у Північній, Центральній, Південній Америці та Карибському басейні.

Безпековий блок: криміногенна ситуація в країнах Латинської Америки та Карибів, сезонні стихійні лиха (урагани, цунамі), правові норми та особливості візової/прикордонної безпеки.

Розділ 2. Світовий туристичний ринок: Азіатсько-Тихоокеанський, Африканський, Близькосхідний регіони та спеціалізована безпека

Тема 4. Азіатсько-Тихоокеанський регіон: специфіка екзотичних подорожей та ризики для українців

Зміст

Країнознавчий блок: субрегіони Східної, Південно-Східної, Південної Азії та Океанії.

Безпековий блок: тропічні інфекції та санітарно-епідеміологічний контроль, природні катаклізми (цунамі,

виверження вулканів), релігійно-культурні табу та особиста безпека туриста.

Тема 5. Африканський туристичний регіон: оцінка безпеки та специфіка турпродуктів

Зміст

Країнознавчий блок: Африканські субрегіони (Північна, Західна, Східна, Південна Африка).

Безпековий блок: рівні небезпеки Travel Advisory, обов'язкова вакцинація (жовта лихоманка, малярія), політична нестабільність та правила поведінки на сафарі/в заповідниках.

Тема 6. Близькосхідний туристичний регіон: геополітичні ризики та специфіка гостинності

Зміст

Країнознавчий блок: туристичні ресурси Єгипту, ОАЕ, Йорданії, Саудівської Аравії.

Безпековий блок: військово-політична нестабільність, особливості законів Шаріату, правила особистої та дрес-код безпеки для жінок та іноземних туристів.

Тема 7. Безпека в географії спеціальних та екстремальних видів туризму

Зміст

Країнознавчий блок: пригодницький, екстремальний, діловий, круїзний, волонтерський та військово-темний (Dark Tourism) туризм.

Безпековий блок: протоколи безпеки під час екстремальних турів, страхове покриття підвищеного ризику, кібербезпека туриста у подорожах та захист персональних даних

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ПОТОЧНІ КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ (максимально 60 балів):

Поточний контроль (40 балів):

Робота на аудиторних (практичних) заняттях — 18 б. (за виконання аналітичних завдань, заповнення безпекових карт і участь у тренінгах).

Виконання завдань самостійної роботи — 18 б. (за розробку «Паспортів безпеки країн», аналіз Travel Advisory, укладання довідників і буклетів).

Ведення конспекту лекцій та опорних матеріалів — 4 б.

Рубіжний контроль (20 балів):

Модульні контрольні роботи (тестування та розв'язання ситуаційних задач):

Модульна контрольна робота № 1 (після Розділу 1: теми 1–3) — 10 б.

Модульна контрольна робота № 2 (після Розділу 2: теми 4–7) — 10 б.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ / ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ (максимально 40 балів):

Виконання та захист індивідуального дослідницького / ситуативного завдання (комплексний безпековий проєкт, розробка антикризового алгоритму чи публікація тез) — 20 б.

Підсумковий семестровий контроль (залік) — 20 б.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Середній рівень (10-12 б). Завдання орієнтоване на систематизацію знань та роботу за готовими шаблонами й джерелами.

Зміст завдання:

1. Обрати одну країну зі світових туристичних регіонів (на вибір).
2. Укласти детальний «Паспорт туристичної безпеки країни» за структурою: географічне положення, основні дестинації, рівень ризику (за шкалою МЗС України), необхідні щеплення, базові правила поведінки та контакти посольства/консульства України.
3. Розробити коротку пам'ятку-інструктаж для туриста (1–2 сторінки).

Форма подання: Текстовий звіт (MS Word, 5–7 сторінок).

Достатній рівень (13-16 б). Завдання вимагає елементів моделювання, аналізу ризиків та проектування програм перебування.

Зміст завдання:

1. Розробити програму 5-денного туру до обраної країни/регіону.
2. Провести аудит ризиків маршруту: ідентифікувати потенційні загрози (транспортні, природні, соціально-кримінальні, санітарні).
3. Підбрати оптимальний пакет страхування (медичне + від нещасного випадку) та скласти покроковий алгоритм дій туриста/супроводжуючого у разі виникнення однієї з форс-мажорних ситуацій.

Форма подання: Аналітична записка + презентація (PowerPoint/Canva, 8–10 слайдів).

Високий рівень (17-20 б). Завдання передбачає вирішення комплексних ситуативних задач, розробку антикризових рішень та нестандартне мислення.

Зміст завдання:

1. Розробити складний туристичний продукт (комбінований, екстремальний або спеціальний тур) у

регіоні з підвищеним рівнем ризику (наприклад, Африка, Латинська Америка або Близький Схід).

2. Скласти «Матрицю мінімізації та управління ризиками (Risk Assessment)» з деталізацією: виділення ризиків, ймовірність виникнення, наслідки, превентивні заходи, антикризовий план дій у разі НС.

3. Розробити алгоритм взаємодії туроператора з консульськими службами, страховими компаніями та місцевими службами порятунку під час симуляційної кризової ситуації (наприклад, стихійне лихо, політичні заворушення або евакуація).

4. Підготувати протокол кібербезпеки та захисту персональних даних туристів на маршруті.

Форма подання: Комплексний проєкт (Word + розрахункові таблиці Excel + мультимедійна презентація та захист проєкту).

ПІДСУМКОВІ КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ (максимально 20 балів): підсумковий тест проводиться онлайн на платформі CE3H Moodle, містить різнорівневі завдання і складається з 40 теоретичних питань.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА реалізується під час виконання одного із індивідуальних завдань шляхом проходження онлайн-курсу «Назва курсу» на освітній платформі *назва платформи* та посилання на курс. Неформальна освіта є альтернативою індивідуальному завданню та оцінюється у 20 балів. Підсумкова оцінка залежить від рівня прогресу: 100-80% - 20 балів, 79-60 % - 15 балів, 59-40 % - 10 балів, 39- 20 % - 5 балів.

ІДЗ, як результат неформальної/інформальної освіти

1. Завдання високого рівня. Дослідження з публікацією тез доповіді у збірнику науково-практичної конференції (теми нижче, або своя). Обравши тему, ви можете об'єднати її з іншими освітніми компонентами (географія туризму, історія туризму та ін..) **Оцінка 20б.**

2. Завдання високого рівня. Проходження онлайн курсу "Створення ефективних DMO для туристичного розвитку" <https://vumonline.ua/course/creation-of-effective-dmo/> . **Оцінка 20б.**

Критерії оцінювання ІДЗ (Максимум — 20 балів)

Критерій оцінювання	Макс. бал
Повнота та глибина розкриття теми: відповідність обраному рівню, повнота аналізу регіону та загрози	6
Практична цінність та обґрунтованість безпекових рішень: чіткість алгоритмів дій, правильність вибору страхових та превентивних заходів	6
Логіка, структура та опрацювання нормативних джерел: використання оперативних даних МЗС, ВООЗ, UN Tourism, чинного законодавства	4
Якість оформлення та презентація/захист роботи: грамотність, наочність графічних матеріалів, захист позицій	4
Разом	20